

ఇమామ్ బుఖారీ (రహ్మాతుల్లా అలైహి)

ఇమామ్ బుఖారీ (ర) అసలుపేరు అబ్దుల్లా ముహమ్మద్ బిన్ ఇస్మాయిల్ బిన్ ఇబ్రాహీమ్ బిన్ ముగైర బర్దజ్ బజఅఫీ. షహ్వాల్ మాసం 13వ తేదీ శుక్రవారం రోజు నమాజు తర్వాత హి. శ. 194 బుఖారా పట్టణంలో జన్మించారు. యమన్ జఅఫీ ద్వారా ఆయన తాతగారు ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. ఆయన గారి తండ్రి ఇస్మాయిల్ బిన్ ఇబ్రాహీమ్ హదీసు విద్యా పారంగతులు. బాల్యంలోనే బుఖారీ తండ్రిని కోల్పోయారు. ఆయన పెంపకమంతా తల్లి ఒడిలోనే కొనసాగింది. తల్లి, సోదరుడు అహ్మద్లతో పాటు హజ్ యాత్రకు వెళ్ళారు. తర్వాత మక్కాలోనే ఉండి విద్యాభ్యాసం కొనసాగించారు. సోదరుడు అహ్మద్ వెనుదిరిగి బుఖారా వెళ్ళిపోయారు. అక్కడనే ఆయన మరణించారు. పది సంవత్సరాలు లేదా అంతకన్నా తక్కువ వయసులో బుఖారీ హదీసు విద్య నేర్చుకోవడం ప్రారంభించారు. అప్పటికి ఆయన మదరసా నుంచి ఉత్తీర్ణులై దాఖిలీ తదితర ఉలమాల వద్ద విద్యాభ్యాసం చేస్తున్నారు. ఒక రోజు గురువుగారు చెప్పిన ఒక మాటలోని తప్పును ఎత్తి చూపారు. గురువుగారు కాస్త కోపంగా చూస్తే, మీరు మీ పుస్తకంలో చూడండి అని జవాబిచ్చారు. గురువుగారు లోపలికి వెళ్ళి పుస్తకం తిరగేసి బయటకు వచ్చి, నేను చెప్పింది తప్పయితే ఒప్పేమిటో చెప్పు అనడిగారు. బుఖారీ జవాబిస్తూ తప్పును సరి చేశారు. గురువుగారు కలం తీసుకుని, తన పుస్తకంలో ఉన్న తప్పును సరిచేసుకున్నారు. నీవు చెప్పింది నిజమే అని చెప్పారు. అప్పుడాయన వయసు కేవలం పదకొండు సంవత్సరాలు మాత్రమే. పదహారేళ్ళ వయసులోనే ఇబ్నై ముబారక్, వకీహాల పుస్తకాలు కంఠస్థం చేశారు. ఆ తర్వాత ఆయన తల్లితోను, సోదరుడితోను కలిసి హజ్ యాత్రకు వెళ్ళారు. ఆయన పద్దెనిమిది సంవత్సరాల వయసులోనే ఖజియాయె సహబా బెర్ తాబియిన్ పుస్తకాన్ని రాశారు. ఆ పిదప మదీనా నగరంలో ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) సమాధి వద్ద వెన్నెల రాత్రుల్లో ఇస్లామీయ చరిత్ర పుస్తకాన్ని రాశారు. బుఖారీ సిరియా, ఈజిప్టు, అల్బీరియాలకు రెండుసార్లు, బస్రాకు నాలుగు సార్లు వెళ్ళినట్లు, హజ్జాబ్లో ఆరు సంవత్సరాలు ఉన్నట్లు సహల్ బిన్ అస్రీ తేలిపారు. కూఫాకు ఎన్నిసార్లు వెళ్ళింది లెక్కలేదని చెప్పారు. అలాగే బగ్దాద్లో హదీసువేత్తలతో అనేకసార్లు సమావేశ మయ్యారు. హఫ్షద్ బిన్ ఇస్మాయిల్ మాట్లాడుతూ బుఖారీ తమతో పాటు బస్రాలోని

పండితుల వద్దకు వచ్చేవారని చెప్పారు. అప్పట్లో ఆయన పిన్నవయస్కుడని, ఆయన ఏదీ రాసేవాడు కాదని, చాలా రోజుల తర్వాత, దాదాపు పదహారు రోజుల తర్వాత తామే ఆయనతో హదీసులు విని రాసుకోవడం లేదెందుకంటూ ప్రశ్నించామని, ఆయన జవాబిస్తూ మీరు రాసిన హదీసులేంటో చూపించండని అడిగారని, తాము రాసిన హదీసులు పదిహేను వేలకన్నా ఎక్కువగానే ఉన్నాయని, వాటన్నింటినీ ఆయన గడగడ తన జ్ఞాపకశక్తితో వలైవేసారని, చివరకు తాము రాసుకున్న హదీసుల్లోని తప్పులను ఆయన చెబుతుంటే సరిచేసుకున్నామని ఆయన తెలియజేశారు. అబూబక్రీ బిన్ అబీ అయాష్ మాట్లాడుతూ బుఖారీ చెప్పిన హదీసులు తాము రాసుకున్నామని, ఆయనకప్పుడు గెడ్డం మీసాలు కూడా లేవని చెప్పారు.

అబూబక్రీ కలోజనీ ప్రకారం ఆయన ఒక పుస్తకాన్ని చదివితే యధాతథంగా గుర్తుంచుకునేవారు. ఆయన విద్యార్థిగా ఉన్నప్పుడు కూడా పాఠాలను కేవలం వినేవారు, రాసేవారు కాదు.

అహ్మద్ బిన్ మన్సూర్ షీరాజీ ప్రకారం ఇమామ్ బుఖారీ తన స్వస్థలం బుఖారాకు తిరిగి వచ్చినప్పుడు ఆయన్ను స్వాగతించడానికి ప్రజలు పట్టణానికి మూడుమైళ్ళ దూరం వరకు వచ్చి శిబిరాలు వేసుకుని ఎదురు చూశారు. అత్యంత వైభవంగా ఆయనకు స్వాగతం పలికారు. పట్టణంలోని ప్రముఖులందరూ ఆయనకు ఎదురేగి పిలుచుకువచ్చారు. కాని బుఖారాలో కొంతకాలానికే అక్కడి పాలకుడికి కంటగింపయ్యింది. ఇమామ్ బుఖారీ తన రాజ్యం వదిలి వెళ్ళిపోవాలని ఆదేశించాడు. బుఖారీ అక్కడి నుంచి బేకండ్ వైపు వెళ్ళిపోయారు. ఇమామ్ బుఖారీ అక్కడి నుంచి ఒక చిన్న ఊరికి వెళ్ళిపోయారు. అది సమర్ఖండ్లో ఉన్న ఊరు. అక్కడ ఆయన బంధువులు ఉండేవారు. ఒక రాత్రి ఆయన దేవుడిని ప్రార్థిస్తూ, ప్రభూ నీ భూమి విశాలమైనది. కాని నాకు ఇరుకైపోయింది. ఇక నన్ను నీ వద్దకు ఫిలుచుకో అంటూ వేడుకున్నారని అబ్దుల్ జబ్బార్ తెలియజేశారు. ఆ తర్వాత ఒక నెలలోనే ఆయన పరమపదించారు.

